EDB trin 2 LAYOUT

Udsnit og billedforbedring

De fleste fotoer vinder ved at blive beskåret. Det gælder i særdeleshed for portrætter, men også andre billeder bliver bedre af en efterbehandling. Der er grundlæggende to metoder: udsnit og beskæring.
For begge metoders vedkommende er det en god idé at **arbejde på en kopi**, så originalen ikke ødelægges.

Begynd med at åbne billedet i Paint Shop Pro. Brug **'Browse'** til at finde frem til dit billede (her: P1262664.jpg). Dobbeltklik på dit billede, så det åbnes. Lav derefter en kopi: **[Ctrl]+[C]** og **[Ctrl]+[V]** og luk det originale billede.

Metode 1: UDSNIT (Selection)

Klik på den punkterede firkant i værktøjslinien i venstre side.
Se efter om der står "Rectangle", og at "Feather" er sat til nul i Tool Optins.

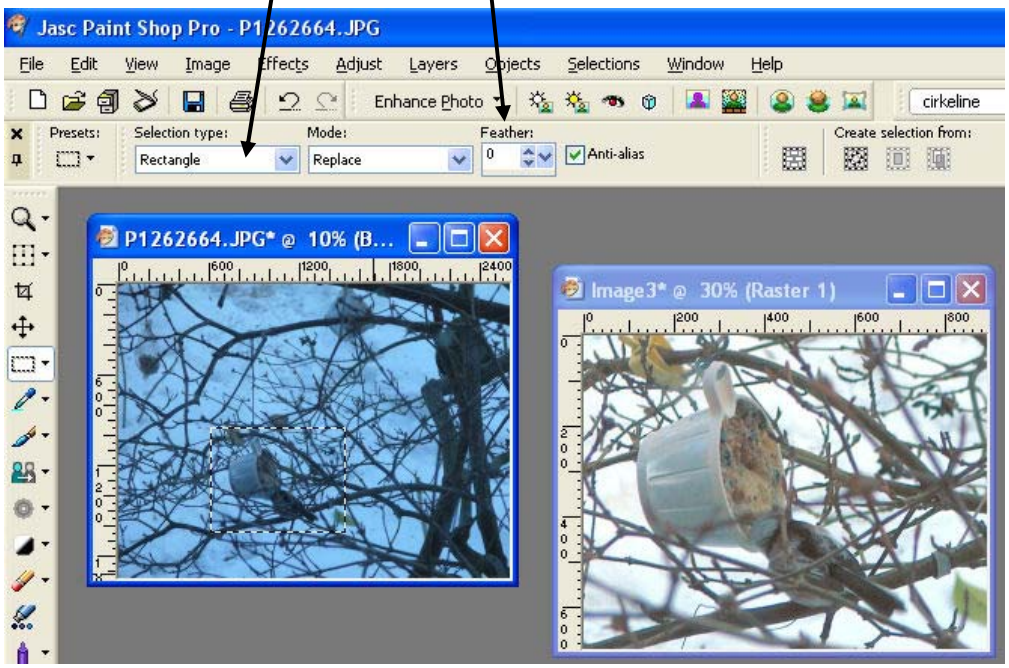

"Tegn" nu en firkant rundt om det centrale motiv. Det er dit udsnit. Pas på **ikke at flytte** udsnittet med musen.
Lav en kopi af udsnittet: **[Ctrl]** + **[C]** og **[Ctrl]** + **[V]**.
Billedudsnittet er mørkt og blåt. Brug "**Enhance Photo | One Step Photofix**" for at rette op på dette.

Nu kan du ændre billedets størrelse: **Menu: Image | Resize…** Klik ud for "Pixel size" og skriv f.eks. 240 i "Width". Klik "OK". Billedet ændrer nu størrelse.
Billedet gemmes (i "Din mappe") **Menu: File | Save as…** Giv billedet et navn og sæt "Filtype" til ***.jpg** (JPEG - JFIF Compliant). Klik "Gem".
Nu er billedet klar til at sætte ind i f.eks. Word eller Power Point.

Metode 2: BESKÆRING (Crop)

Klik på denne firkant i værktøjslinien.
"Tegn" nu en firkant rundt om den ønskede beskæring. (Se billede på næste side.)
Du kan flytte og ændre beskæringen med musen. Når du er tilfreds klikkes på ✓ på Tool Options.

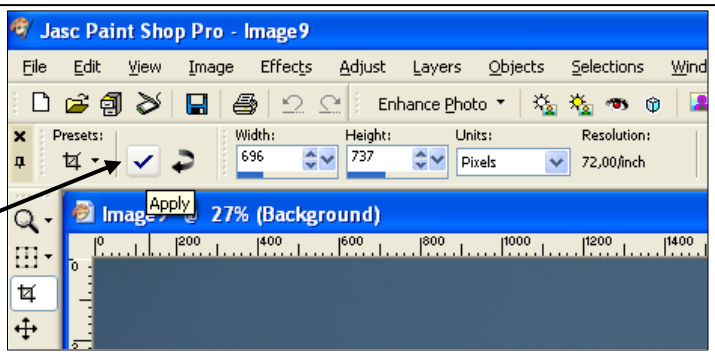

Billedet gemmes (i "Din mappe") Menu: File | Save as... Giv billedet et navn og sæt "Filtype" til *.jpg (JPEG - JFIF Compliant). Klik "Gem".
Nu er billedet klar til at sætte ind i f.eks. Word eller Power Point.

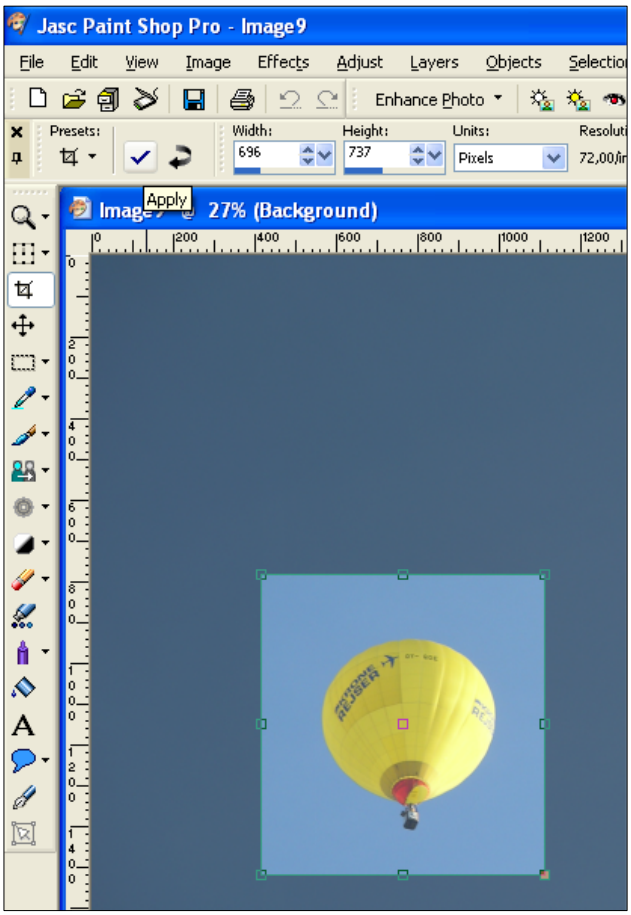

OM BILLEDSTØRRELSE
Digitale billeder består af kvadratiske billedpunkter kaldet Pixels.

Det originale ballon-billede er 2592×1944 pixels, mens udsnittet kun er på 283×291 pixels.

Hvor mange pixels man skal bruge, afhænger af hvad billedet skal bruges til:

- Udskrift på alm. printer i A4: 1800 pixel (eller der over) på den længste led.
- Visning på computerskærm: Hele skærmen 1024×786 pixel, ofte er 800×600 et godt valg.
- PowerPoint: 961×722 pixels (Diasmaster).
- Vedhæftet fil til e-post: 640×480 pixels.
- "Ægte" foto hos fotohandleren: Brug kameraets originale størrelse.

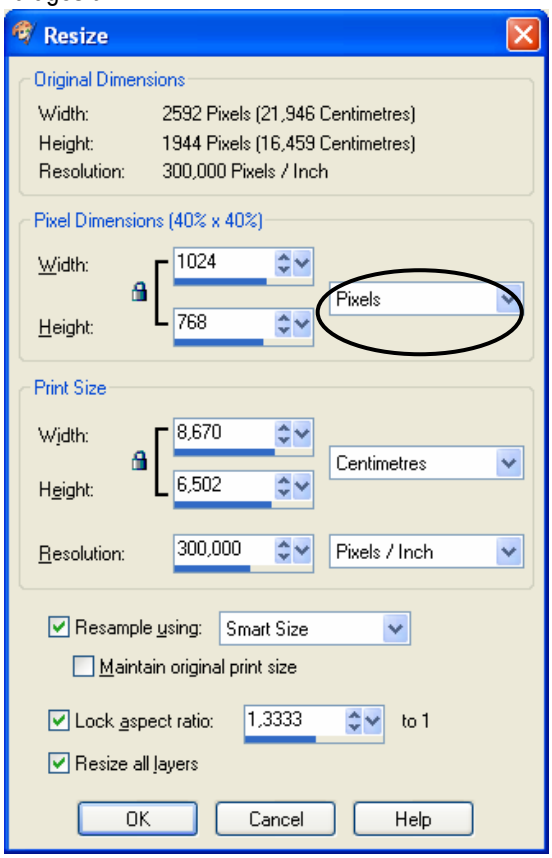

OBS! Før udskrift fra Paint Shop Pro skal billedstørrelsen indstilles i Menu: File | Print ...

Du ændrer billedets størrelse ved:
Menu: Image | Resize... Klik ud for "Pixel size" og skriv det ønskede antal pixler i enten "Width" eller "Height".
Sørg for at dialogboksen er stillet til Pixels (ikke Per cent)
Klik "OK". Billedet ændrer nu størrelse.

Billedet gemmes (i "Din mappe") Menu: File | Save as... Giv billedet et navn og sæt "Filtype" til *.jpg (JPEG - JFIF Compliant). Klik "Gem".
Nu er billedet klar til at sætte ind i f.eks. Word eller Power Point.

Lysstyrke og kontrast (Brightness and Contrast)

Mange billeder trænger til at få rettet op på lysstyrke og kontrast.
Åbn billedet P5212714k.jpg med kirken og den gule rapsmark. Lav derefter en kopi: [Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V] og luk det originale billede.
Det virker som om solen ikke "rigtig" skinner. Det skyldes at himlen, der udgør ca. halvdelen af billedet, udsender store mængder lys. Kameraets belysnings-automatik skruer derfor ned for lyset, og resultatet er et billede, der er mørkere end ønsket. Her hjælper "Enhance Photo | One Step Photofix" ikke. Resultatet bliver grimt, da rapsens gule farve er for dominerende.

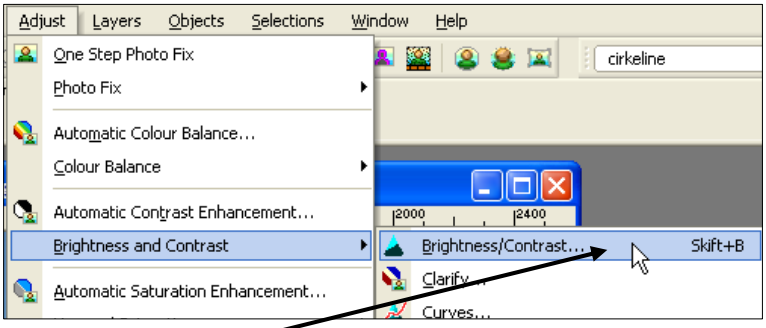

Brug i stedet Menu: Adjust | Brightness and Contrast | Brightness/Contrast ...
Denne dialogboks fremkommer:
Stil Brightness (lysstyrke) på 24 og Contrast på 12. Klik på knappen med øjet, for at se virkningen på billedet. Prøv også med andre talværdier. En tommelfingerregel siger, at Contrast skal have ca. den halve værdi af Brightness. Klik OK når du er tilfreds.

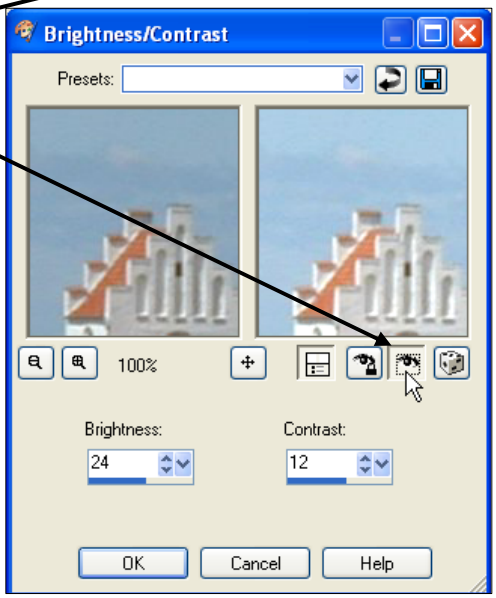

Når horisonten ikke er vandret, kan billedet vippes.

Åbn billedet P7072910.jpg med udsigt over havet. Lav derefter en kopi: [Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V] og luk det originale billede.

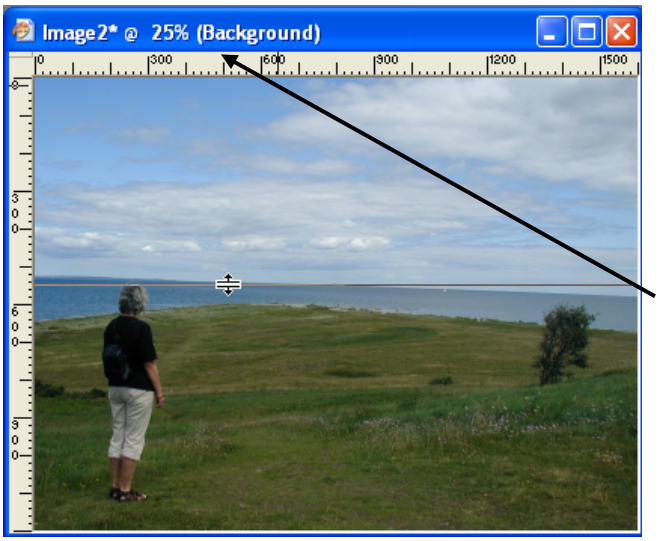

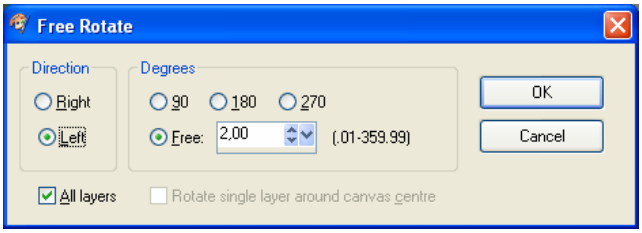

Når horisonten skal rettes op, er det praktisk at have en vandret hjælpelinie (Guides). Menu: View | Rulers og derefter Menu: View | Guides. Der fremkommer nu grå linealer med tal (antal pixels) øverst og til venstre i billedet. Peg med musen lidt inde på det grå område af den øverste lineal, hold venstre museknap nede og træk ned mod horisonten. Der følger nu en blå hjælpelinie med. Slip museknappen, når den ligger i horisonthøjde.
I kan nu rette horisonten op. Menu: Image | Rotate | Free Rotate... Indstil som vist til venstre: Klik på Left (venstre) og Free, og skriv 2 i feltet. Klik OK, og se resultatet. Hvis du ikke er tilfreds, skal du fortryde, før du prøver med andre værdier. Hvis du ikke fortryder, men fortsætter med en ny rotation, risikerer du at billedets pixelstruktur ødelægges. Det er muligt at benytte decimaltal.

Billedet ligger nu skævt i billedrammen. Det skal derfor beskæres. Brug beskæringsmetode 2 (Crop, se side 1).

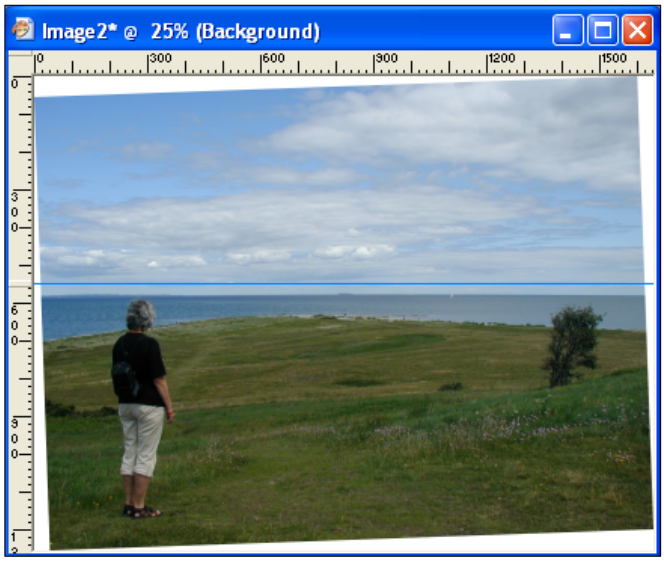

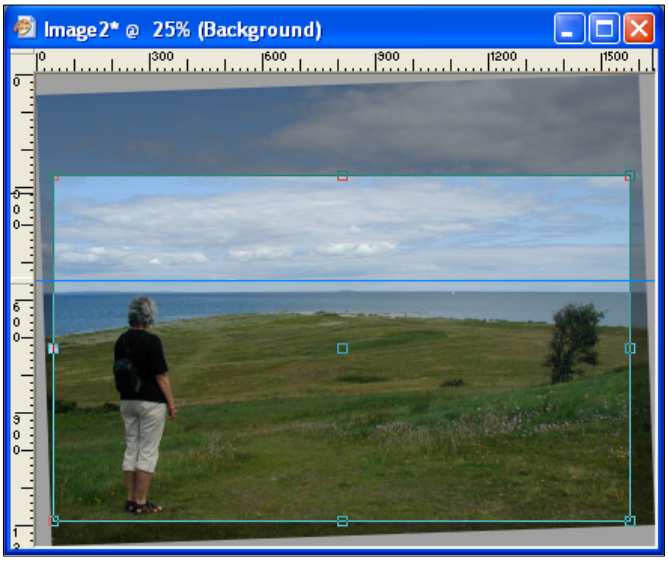

Skær en del af himlen, så billedet virker mere vidvinklet. Det skal også have justeret lysstyrke og kontrast.
OBS! Du behøver ikke at bekymre dig om at fjerne hjælpelinien. Den kommer ikke med på billedet, når det udskrives.

RØDE ØJNE

Røde øjne er en plage for blitzfotografering. Effekten er næsten uundgåelig, når blitzen er anbragt på kameraet; og det er den ofte på digitalkameraer. Der er kun én måde at undgå de røde øjne: *Lad være med at bruge blitz!*
Det er selvfølgelig ikke altid muligt, men digitalkameraerne er meget lysfølsomme, så ofte kan man fotografere, selv om der ikke er ret meget lys. Billederne bliver dog lettere uskarpe, hvis man ikke holder kameraet helt stille, eller motivet bevæger sig.
De røde øjne opstår fordi blitzen oplyser øjets indre, der jo er rødt på grund af de mange fine blodårer på øjets inderside. Denne røde overflade spejler sig så i øje-linsen. Af og til ser det ud, som om det røde ligger uden for øjet.

Paint Shop Pro indeholder en rigtig god funktion til, om ikke at fjerne, så overmale de uklædelige røde øjne.

Åbn billedet Røde_øjne01.jpg. Find en passende forstørrelsesgrad og flyt det op i venstre hjørne.
Klik på Menu: Adjust | Foto Fix I Red Eye Removal… eller klik på i værktøjslinien.
Når dialogboksen fremkommer, flyttes den (til højre/nedad), så man kan se de røde øjne på det oprindelige billede.

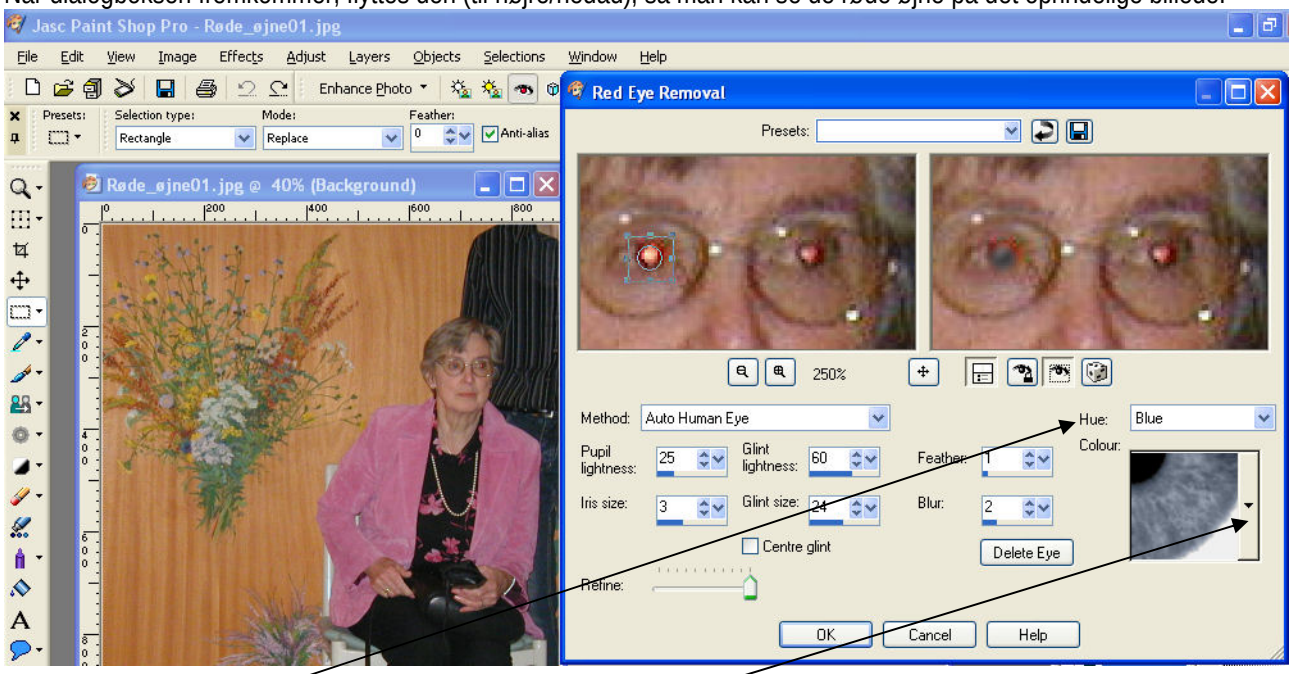

Vælg øjenfarve(=Hue: Aqua = vandblå, Blue = blå, Brown = brun, Green = grøn, Grey = grå og Violet = lilla).
Hvordan iris skal se ud, vælges i boksen Color.
Lad de andre indstillinger være i første omgang. Peg med musen i den højre billedrude (markøren bliver til en hånd), hold venstre musetast nede, og flyt øjnene ind i billedruden. Man kan også klikke på og flytte øjnene ind i ruden.
Klik på Zoom In under venstre billedrude til en passende forstørrelsesgrad (her 250%).
Peg på et af de røde øjne, hold venstre museknap nede, og træk lidt nedad mod højre. Der fremkommer en cirkel og når museknappen slippes, en firkantet ramme. I højre billedrude ses den dæmpende iris.(Se billede ovenfor). Klik nu på det lille øje under højre billedrude, for at se virkningen på det oprindelige billede. Størrelse og placering er meget vigtig!
Flyt og juster på iris til du er tilfreds. Husk at klikke på , hver gang du har lavet en ændring. Går det helt galt, kan du begynde forfra ved at klikke på Delete Eye. Begge øjne kan laves i samme arbejdsgang.
Når du er tilfreds, klikkes på OK. De nye øjne "smelter" nu ind i billedet, så hvis du vil bevare det originale billede, skal du (som altid) arbejde på en kopi.
Når du har fået lidt øvelse kan du prøve at ændre på nogle af de andre indstillinger. Der er både menneske-øjne (human) og dyre-øjne (Animal) i Method. Glint henviser til den lysrefleks der giver øjet liv. Her kan man variere lysstyrken (lightness) og størrelse (size). Feather angiver, hvor skarpt iris afgrænses, og Blur, hvor "ulden" den virker. Med Refine kan man regulere på gennemsigtighed og form. Prøv selv!

FARVESTIK

Mange billeder har en dominerende farve (farvestik), eller er optaget i blandingslys, hvor der er både dagslys og elektrisk lys. Det kræver lidt viden om farvesystemer for at kunne korrigere farver. De fleste ved, at man kan blande maling og få nye farver. Blander man lige dele af grundfarverne, skulle man få sort. Men det ender ofte med "grålig-grumset" vand, når man maler med farvelade.

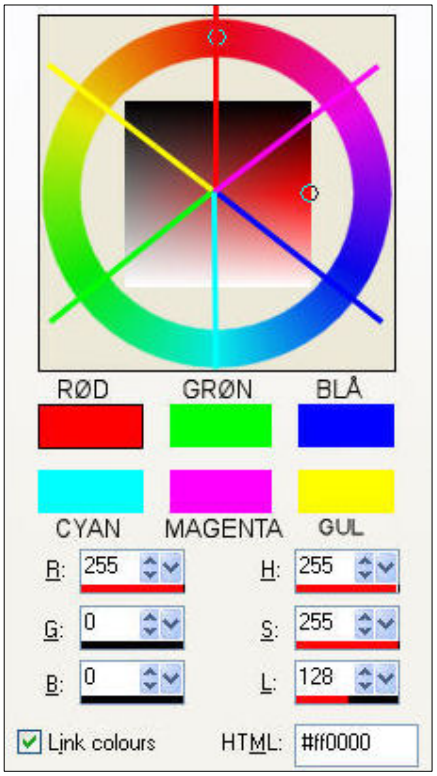

I en **farveprinter** benyttes 4 grundfarver: CYAN, MAGENTA, GUL og SORT. **Computerskærmen** benytter derimod 3 grundfarver: RØD, GRØN og BLÅ.

De to farvesystemer kaldes hhv. CMYK og RGB.

Når vi arbejder med billedbehandling, benytter vi os af RGB-systemet. Studér farvecirklen på billedet til højre: Farver der står over for hinanden kaldes modsatte eller komplementære. Cyan er komplementær til rød, magenta er komplementær til grøn og gul er komplementær til blå. Og omvendt!
Princippet i farvekorrektion er, at hvis et billede er for rødt, kan man trække rødt ud. Er det for magenta, tilsættes grønt!
Hvilken farve, der er for meget af, kan være meget svært at afgøre. Det kan tage lang tids træning at afgøre. Derfor er det bedst at prøve sig frem.
På billedet nedenfor er der bevidst lavet farvestik. Men pas på! Det er ikke sikkert, at printeren gengiver farverne korrekt.

Åbn billedet PA201486.jpg med kaffebordet. Lav derefter en kopi: [Ctrl]+[C] og [Ctrl]+[V] og luk det originale billede.
Før farvekorrektion skal man **altid** korrigere lysstyrke og kontrast først, hvis der er behov for det. Brug den manuelle metode, der er beskrevet på side 3, da "Enhance Photo | One Step Photofix" ikke giver et pænt resultat.

Prøv med Brightness=40 og Contrast=20. Vi ser, at venstre del af billedet er orangefarvet pga. lyset fra bordlampen, mens højre side virker blålig. Dvs. at der skal fjernes orange, som består af rødt og gult. Rød stilles f.eks. til -6 og for at fjerne gult forøges kontrastfarven blå! (f.eks. +18).

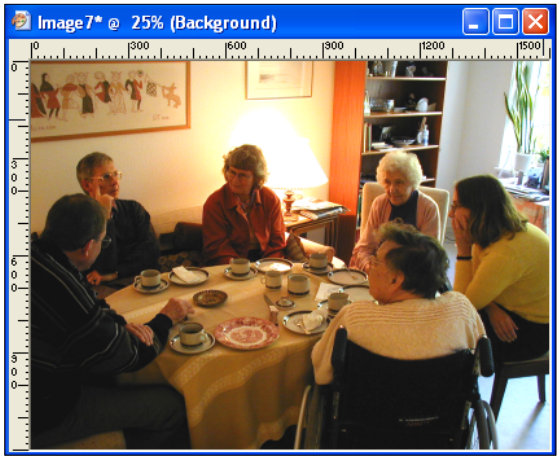

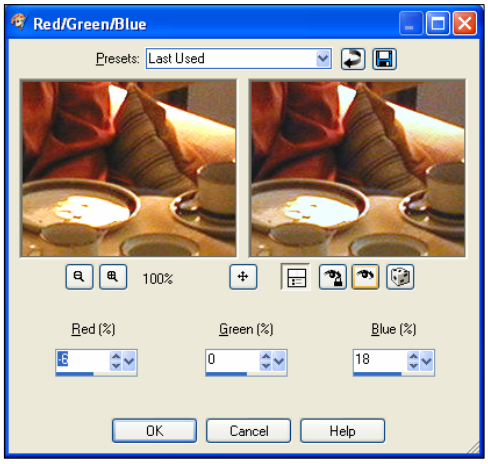

Indviklet? Ja, men prøv selv at eksperimentere lidt på egen hånd.